

zaaknummer 2010 T 206

datum 20 oktober 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie, rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. [xxxx], advocaat te [xxxx],

tegen:

(wijlen) [xxxx],
geboren op [xxxx], overleden op [xxxx],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.-Kerk, rechtsopvolger van Hulp en Recht ontvangen op 14 december 2010. Op 16 maart 2011 is het verweerschrift ingekomen van [xxxx]. Op 31 augustus 2011 is een brief met bijlagen ontvangen van mr. [xxxx]. Op 22 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. [xxxx].

Namens aangeklaagde is verschenen [xxxx].

2. De klacht

2.1. Klager werd in het schooljaar [xxxx]- [xxxx] geplaatst in de vierde klas op [xxxx]. Klager verbleef in het internaat en ging naar de school die verbonden was aan het internaat. In het nieuwe schooljaar dat volgde, kwam klager in de vijfde klas bij aangeklaagde. Klager mocht allerlei klusjes doen voor aangeklaagde, zodat klager niet hoefde te sporten. Klager hield niet van sporten en kwam daar dus op deze manier onderuit. Aanvankelijk was er vooral sprake van extra aandacht en strelingen door aangeklaagde. Langzamerhand begon het misbruik.

2.2. Klager herinnert zich verschillende situaties. Soms werd klager ingesloten en vastgepakt door aangeklaagde. Aangeklaagde betastte klager dan en pakte zijn hand vast. De hand van klager werd geleid naar het geslachtsdeel van aangeklaagde. Klager moest het geslachtsdeel betasten. Een andere situatie was dat aangeklaagde in de klas naast klager kwam

zitten, terwijl aangeklaagde een verhaal voorlas. Aangeklaagde pakte dan de hand van klager en leidde deze naar het geslachtsdeel van aangeklaagde. Maar ook op de slaapzaal moest klager het geslachtsdeel van aangeklaagde voelen. Daarbij gebeurde het ook dat aangeklaagde het geslachtsdeel van klager vastpakte. In de sacristie moest klager helpen met het opruimen. Klager moest dan op een trapje gaan staan en aangeklaagde ging dan met zijn hand in de broek van klager. Ook in de filmzaal werd klager betast. Klager moest dan achter in de zaal bij aangeklaagde komen zitten en aangeklaagde pakte de hand van klager om onder zijn pij aan zijn geslachtsdeel te laten voelen.

2.3. In de loop van de tijd ging het misbruik steeds verder. Aan het einde is klager ook wel eens in de kamer van aangeklaagde geweest en daar werd klager uitgekleeft. Ook aangeklaagde was dan uiteindelijk naakt. Daarbij probeerde aangeklaagde hem van achteren te penetreren, hetgeen niet lukte. Klager merkte dat aangeklaagde klaarkwam tijdens de handelingen. Op enig moment is het ook voorgekomen dat klager zelf klaarkwam tijdens de seksuele handelingen door aangeklaagde. Bovenstaande gebeurtenissen hebben bijna anderhalf jaar geduurd, tot het moment waarop aangeklaagde plotseling weg was. Aangeklaagde was overgeplaatst, zo bleek later. Klager heeft aangeklaagde vervolgens nooit meer gezien.

2.4. Als gevolg van het misbruik kon klager zich minder goed concentreren en haalde hij steeds slechtere cijfers. Uiteindelijk is hij blijven zitten en kwam hij voor de tweede keer in de vijfde klas bij aangeklaagde. Klager heeft achteraf het gevoel dat aangeklaagde de kinderen die hij tot zijn slachtoffers had gekozen, expres liet doubleren. Zo kon hij langer zijn gang gaan met deze leerlingen.

2.5. Klager heeft door de continue periode van seksueel misbruik een geheel andere ontwikkeling op seksueel vlak doorgemaakt dan andere kinderen van zijn leeftijd. In die zin dat klager op een veel te jonge leeftijd met seks in aanraking is gekomen en zelf ook ging experimenteren met seks met jongens. Klager is uiteindelijk voor zichzelf tot de conclusie gekomen dat hij homoseksueel is. Klager vraagt zich nog altijd af of dat gevoeld is door de situaties die hij met aangeklaagde heeft meegemaakt. Die vraag blijft bij klager spelen.

2.6. Het misbruik heeft een grote invloed gehad op het leven van klager. De familie van klager was streng katholiek. Voor zover klager al opmerkingen maakte over hetgeen voorviel in de klas, werd hem gezegd dat zusters, fraters en broeders zo iets niet doen. Klager kon dus met niemand praten over hetgeen hem overkwam. Ongeveer 10 jaar geleden heeft klager voor het eerst een echte depressieve periode gekend. Klager heeft daarbij regelmatig teveel gedronken, omdat hij niet wist hoe hij met die depressieve gevoelens moest omgaan. Hij is toen ambulante begeleid. Dit heeft niet (voldoende) geholpen. In 2010 heeft klager weer hulp gezocht. Klager is dagelijks bezig met hetgeen hem is overkomen.

2.7. Klager is op 13 maart 2008 teruggegaan naar [xxxx]. Hij wilde een periode afsluiten en een brief op het graf van aangeklaagde leggen. Klager heeft toen gesproken met [xxxx]. Deze overste leefde met klager mee, maar gaf aan dat het 'van voor zijn tijd' was. Door het boek 'vrome zondaars' heeft klager echter vernomen dat deze overste wel degelijk in die periode op [xxxx] heeft gewerkt. Dit was voor klager zeer onbevredigend en het maakt hem boos.

2.8. Klager vindt het van groot belang dat de kerk openlijk uitkomt voor het seksueel misbruik dat heeft plaatsgevonden. Naast erkenning en excuses wil klager daarnaast ook een compensatie in de financiële sfeer ontvangen. Ten eerste voor al hetgeen hem persoonlijk is aangedaan, maar ook voor het feit dat zijn ouders extra schoolgeld hebben betaald in verband

met het doubleren. Als laatste moet worden meegewogen dat [xxxx] klager in 2008 heeft gekwetst met zijn houding.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [xxxx] heeft in zijn verweerschrift gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Er zijn volgens het verweerschrift geen concrete aanwijzingen gevonden voor mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde. Ter zitting heeft [xxxx] echter toegelicht dat er nog nader onderzoek heeft plaatsgevonden en dat daar het volgende uit naar voren is gekomen. Aangeklaagde is in [xxxx] overgeplaatst naar [xxxx]. Dit was tijdens het schooljaar. Dat was hoogst merkwaardig en opmerkelijk te noemen in die tijd. Een onderwijzer werd niet zomaar middenin een schooljaar weggehaald. Volgens het dossier van aangeklaagde ging hij 'op rust'. Van [xxxx], die nog leeft, heeft [xxxx] begrepen dat aangeklaagde is overgeplaatst omdat 'er iets gaande was met kinderen'. Gelet op het bovenstaande is de overste van mening, dat het aannemelijk is (en steeds aannemelijker wordt) dat er sprake was van seksueel misbruik door aangeklaagde. [xxxx] wil dan ook zijn oprechte excuses aanbieden namens de Congregatie Broeders van Liefde. Indien geadviseerd wordt het klaagschrift gegrond te verklaren, dan zal de congregatie 'door het stof moeten gaan', aldus de overste ter zitting.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3. Er is meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan allereerst overtuigd geraakt door de consistente wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, waardoor zijn relaas de Klachtencommissie uitermate betrouwbaar is voorgekomen. Daarbij komt dat is gebleken dat aangeklaagde plotseling midden in het schooljaar is overgeplaatst, terwijl dat in die tijd zeer ongebruikelijk was. En voorts dat [xxxx] in die tijd heeft vernomen dat 'er iets gaande was met kinderen', waardoor aangeklaagde weg moest. Daarnaast zitten er verklaringen in het dossier waaruit blijkt dat (een aantal) leerlingen van [xxxx] op de hoogte waren of zelf ook betrokken waren bij de seksuele gedragingen van aangeklaagde. Ten slotte blijkt uit het dossier dat klager een aantal mensen in zijn omgeving al jaren geleden op de hoogte heeft gebracht van hetgeen hem is aangedaan.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde waarbij deze zijn gezag misbruikte en waarbij klager in een afhankelijkheidssituatie verkeerde, hoogst

kwaliijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [xxxx] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de congregatie Broeders van Liefde het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. De overste heeft ter zitting ook aangegeven ‘door het stof’ te zullen gaan, indien het klaagschrift gegrond wordt verklaard. Naar aanleiding van deze oprechte spijtbetuiging heeft klager ter zitting aangegeven geen behoefte te hebben aan (verdere) schriftelijke excuses.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een onafhankelijke financiële commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

Ter informatie van klager merkt de Klachtencommissie op dat de Bisschoppenconferentie en de KNR een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die aan de bisschoppen en oversten intussen met betrekking tot schadevergoeding een advies heeft uitgebracht.

4.7. De slotsom is dat de klacht gegrond is en dat, nu [xxxx] hiervoor namens de congregatie zijn excuses heeft aangeboden, het hierbij kan worden gelaten.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van Liefde de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 oktober 2011 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Broeders van Liefde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.